

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 40—
za pol leta . . . . . « 20—
za četrt leta . . . . . « 10—
za 1 mesec . . . . . « 3'50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 3

Ptuj, 16. januarja 1921

III. letnik

Svoji k svojim!

Zopet se je zahotelo našim sostanovalcem druge narodnosti pokazati nam in nekoliko tudi svetu, da se še niso uživali v novo nastale razmere. Niso pa tega storili javno oni, ki žive med nami, ker predobro vedo, koliko boljši je naš kruh od kruha njihovih bratov. V njihovem imenu so storili to njihovi bratje po duhu in mišljenju, ktere je zanesla usoda vun iz naše domovine. Ti „odrešenci“ so se javno oglasili za svoje brate, ki žive še „neodrešeni“ med nami Jugoslavnani, češ tudi tem neodrešencem mora zasijati luč svobode.

Zanimivo je opazovati vedenje teh nemških somišljenikov. Ko so se Slovenci zganili iz svoje potrpežljivosti ter opozorili Nemce na posledice, ki jih utegnejo zadeti, ako se bodo zanje potegovali njihovi rojaki v Avstriji, so vsaj v Ptuju nekteri njihovi voditelji pred javno oblastjo izjavili, da niso v zvezi z enim izživaci, nego da hočejo mirno živeti v naši državi. Zanašajo se pač, da potolažijo s tako izjavo nastalo razburjenje, da preslepe našo javnost in našo oblast, ki rada v svoji poštenosti verjame tudi praznim trditvam.

Svariti pa moramo našo javnost in naše oblasti pred preveliko lahkovernostjo in prevelikim zaupanjem. Po dejanjih, ne po praznih besedah sodimo naše soprebivalce druge narodnosti. Ako se ti res ne strinjajo z delovanjem graških rojakov, ali rogovilijo oni brez vednosti ali celo proti volji tukajšnjih Nemcev, bi bila pač prva, najpriprostejša dolžnost le-teh, da javno na shodih in po svojih listih odločno izjavijo svoje ogorčenje proti tujim hujskarijam. Svetuj komu kaj takega in spoznal ga boš v dno njegove hinavske duše. Bog obvari, da bi javno ali celo po listih izjavili svojo nezadovoljstvo s počtetjem graških rojakov. Tega ne store ne zato, ker se boje graških bratcev, saj jim ti ne morejo škoditi, ne store tega iz enostavnega vzroka, ker so v svojem srcu z njimi istih misli. Sova sovi oči ne izkljuje!

V besedah nekteri mirnejši soprebivalci zatrjujejo, da hočejo biti dobri naši državljani, češ saj boljše kakor v Jugoslaviji se nam v Avstriji ne bi nikdar godilo. V besedah sicer kaj takega trdijo, ali da bi v dejanju pokazali svojo lojalnost, jim menda niti v sanjah ne pride na misel. Koliko prilik smo že imeli tudi na Ptuju, kjer bi vsaj pošteni Nemci lahko izrazili svojo lojalnost. Ali tega doslej niso storili in iz lastne volje težko da bi kaj takega storili. Zakaj njihovo srce ne bije za nas, njihova vzgoja se je vršila v preziranju in sovraštvu vsega, kar je slovensko, zlasti pri onih soprebivalcih, ki so izšli iz našega rodu, pa se radi osebne koristi prelevili v tujerodce. Poturica pa je vedno hujši ko Turek.

Tem ljudem je mogoče vcepiti spoštovanje do nas in naše države, ako jim brezobzirno pokažemo, da se ne damo več slepiti in voditi za nos. Ako bi dosledno izvajali geslo: Svoji k svojim, bi jim hitro splahnil njihov napeti greben. Sami imamo najboljšo sredstvo v

rokah, da brzdamo svoje narodne in državne sovražnike. Začnimo hoditi le k našim ljudem, trgovcem, obrtnikom in videli bomo čudeže. Mali primer smo doživeli v Ptuju. Oblast je zaprla gostilno, ker je sin onega gostilničarja med graškimi hujskaci. In kakor mrzel curek je preplašilo to ostale naše tujerodce!

Zaničevalci našega naroda in naše države so se preobjeli našega kruha in mislijo v svoji oholosti, da jim moramo mi slepo nositi svoj prislužek. Skusimo pa se osamosvojiti in storili bomo dvojno dobro delo: same sebe bomo dvignili gmotno in duševno, svoje zaničevalce pa uničili ali izpreobrnili v neškodljive soadržavljane.

Poset trgovskega ministra v trgovski zbornici v Ljubljani.

Dne 8. januarja 1921 je počastil naš trgovski minister Dr. Vekoslav K u k o v e c trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani s svojim posetom, da stopi v stik z gospodarskimi korporacijami in zasliši ob nastopu svojih poslov kot trgovski minister želje interesentov.

Minister Dr. Kukovec se je zahvalil za sprejem in razvil na to program svojega delovanja. Nahajamo se na sredi pota iz vojne gospodarstva k svobodnemu trgovskemu prometu in delu. Drug za drugim prihajajo naši sosedje k nam s prošnjo, da sklenemo z njimi trgovske pogodbe. Oglasila se je že Francija, pripravljala se je že pogodba z Nemčijo, posebno važna pa je pogodba z Italijani, kjer smo mi kot mejači najbolj interesirani. Pojavil se je iz kroga industrije klic in zahteva po zaščiti. Težko se je odločiti za tako dalekosežen ukrep, ki ima svoje dobre in slabe posledice, ker je treba predvsem vpoštovati splošne in državne interese. Ta težka vprašanja dajo se rešiti le v vzajemni kooperaciji in v stalnem stiku med ministrstvom in interesenti. Na strani ministrstva je najboljša volja storiti to, kar se pod danimi razmerami da doseči, vendar pričakuje odkritosrčnosti od strani interesentov, da bodo oni v svojih zahtevah uidevni in zmerni.

V imenu Zveze gremijev je podal njen načelnik g. I. Jelačin ml. sledeči referat:

Kakor smo takoj po podpisu rapalske pogodbe imeli priliko prositi gospoda ministra, da zahteva v ministerskem svetu zanjo kompenzacijo, ponavljamo vnovič, da smatramo Kočevsko-Brodsko železnico za najvažnejšo, za Slovenijo direktno življensko vprašanje in ga prosimo, da posveti tej zvezi vso pozornost. Načrti so gotovi, predдела v teku, gre se le za zagotovitev udeležbe države na tej zvezi. To je naš dohod k morju, brez tega bo propadla Ljubljana in Slovenija in trgovina se bo osredotočila v Zagrebu.

Enako važna je zveza Prekmurja in Ljutomerske doline z Ormožem. Ta dva okrožja sta vsled pomanjkanja redne zveze zadnjega pol leta zelo trpela in prebivalstvu teh pokrajin je treba pomagati, jih prikleniti z železnico na Slovenijo. Istotako je za razširjenje zvez z našim zaledjem potrebna zveza

Rogatec-Krapina, ki je jako kratka in lahko izvedljiva.

Vprašanje carinske administracije je kljub podrobnim sklepom interministerijalne carinske komisije nerešeno. Radi krize se od novembra še ni izvršilo zadevnih sklepov. Glavno je, da finančni minister podpiše priložene mu ukaze za imenovanje carinskih revizorjev v Maribor in Ljubljano. Maribor je postala, kakor je iz izkaza dohodkov razvidno največja carinarnica cele kraljevine, posebno v izvoznem prometu. Na obeh carinarnicah potrebujemo najmanj po 6 revizorjev, da bodo mogli fizično zmagati promet brez vedno rastočega zastoja. Za g. Jovanovića, ki je kot eksponiran uradnik generalne direkcije carine v Beogradu določen za nadzorovanje dela carinarnic v Sloveniji, bi kazalo sistemizirati mesto pri delegaciji ministrstva financ, pokrajinskega carinarskega inspektorja ali ravnatelja, ki bi razen nadzorovanja dobil tudi kompetenco za manipulativne zadeve, kakor so carinska potrdila, zadeve zaznambenega prometa, manjše reklamacije in pritožbe itd. Omenjamo pri tem, da je v interesu službe in prometa potrebno in da ima delegacija v vsakem drugem resortu, kakor je g. ministru kot bivšemu poverjeniku znano svoj obširen delokrog.

Nalogo za stavbo carinskih skladišč so že dani železnici, treba bi bilo le, da se še ostali sklepi komisije, katero je vodil insp. Tih. Veljković, izvršijo. S tem bi bilo ogromno ustrezno našemu trgovcu in našemu prometu.

Dalje bi prosili, da se izdajo predpisi za ambalažni, reparaturni in predelovalni promet. Sedaj je tak promet radi izvozne carine in zavarovanje valute zvezan z neverjetnimi težavami. Treba bi bilo tu nekaj olajšave, ker so naše tvrdke in industrije navezane na tak promet z inozemstvom. Posebno opozarjamo na carine prosto vračanje sodov iz Avstrije, ki so bili še pred vpeljavo carinarske meje izvoženi iz Štajerske. Takih sodov se nahaja zunaj še nad 3.000 komadov.

Zadnji čas se je pojavila v naši industriji usodepolna stagnacija, ki je dala povod jaki zahtevi po zaščitni carini. Nam trgovcem, ki zastopamo tu bolj stališče konzumenta, je obstoj in razvoj industrije zelo važen in drag. Zato mislimo, da je najboljša podpora naše industrije razširjenje veljavnosti srbskega zakona za podpomaganje domače industrije iz leta 1898 tudi za naše kraje. S tem bo dana potrebna diferencijacija tuzemske industrije napram starejši in konkurence zmožnejši inozemski. V preteklih dveh letih ni imela naša industrija dovolj vladne podpore pri trgovskih pogodbah in podeljevanju kreditov, da bi bila mogla nabaviti dovolj surovin in za primerno ceno. Prosili bi v tem oziru izdatne podpore.

V novi finančni zakon bi želeli, da se sprejmejo potrebni krediti za to, da se pri nas razvijejo nekatere nujno potrebne nove stroke domače industrije in sicer igračarska industrija, usnjarska in papirna galanterija, keramična in umetno-mizarska industrija. O tem je cel načrt podal načelnik M. M. Savič v svojem spisu o obrtnostrokovnem šolstvu. Razvoj teh strok je potreben, da začnemo

namesto surovin izvažati fabrikate in kriti galanterije po možnosti doma.

Zahtevamo, da se ukine samo v Sloveniji veljavna prepoved točenja žganih pijač, ker je vzrok namreč svoječasa stavka železničarjev že davno končana.

Dalje bi bilo primerno, da se cenilne komisije za odmerjenje davkov, kakor so obstojale v mirodobnem času, zopet vzpostavijo in omeji sedanji način anonimnega poizvedovanja v premoženjskih razmerah.

Male kroge interesira predvsem v finančnem zakonu predvidena likvidacija 20% prisilnega posojila ob priliki zamenjave denarja, da se čimprej izvrši; dalje je zamenjava drobiža že celo nujna in konečno bi bilo pospešiti prenos poštnočekovne in hranilne imovine iz Avstrije k nam.

Za notranji trgovski promet bi bilo velike važnosti, da se uresniči projekt dr. Maričića iz Zagreba, da se za celo državo ustanovi enoten čekovni urad. Tudi bi se lahko že pričelo v čekovnem prometu z obrestovanjem vlog, ker je za imovino predpisano visoko-obrestno državno posojilo.

Glavna naloga najbližje bodočnosti je, dovršitev nacionalizacije tujih podjetij, prenos njih sedeža v Jugoslavijo in odprava sekvestrov. Nekoliko v zvezi s tem vraščanjem je prenos imovine naših državljanov iz Avstrije in druge likvidacijske agende v bivšo monarhijo. V tem oziru je Avstrija proti nam nastopala še vedno skrajno provokantno in zato pričakujemo od gospoda ministra, da bi pri novih trgovskih pogajanjih varoval naše interese in ne odnehal od zahteve junktima, s katerim smo bili to pot propadli.

Z namenjavo perperov je postalo vprašanje definitivne rešitve našega valutnega vprašanja zopet aktualno. Gospodarske korporacije stoje tozadevno na starih, svoječasnih sklepih, da je relacija največja gospodarska nesreča in provzročila neopravičene konjunktore in eksploatacijo prečanstva. Pri tem opozarjamo samo na vedno rastočo inflacijo dinarjev, katere Narodna banka brez pravega povoda izdaja.

Gospodarstvo.

Sedaj primerno delo v sadovnjakih.

Lansko leto so dali sadonosniki marsikateremu kmetovalcu prav lep dobiček. Napreden posestnik pa ne najde svojih dreves samo tedaj, kadar je treba sadje obrati, ampak on opravlja v sadonosniku vsa potrebna dela, ker ve, da je sadno drevo tudi kulturna rastlina, kateri ne zadostuje, da se jo samo vsadi, ampak jo treba tudi negovati, da lahko da to, kar največ more. Od jeseni do pomladi je vedno toliko časa, da se lahko osnaži sadno drevje. Mah, lišaj, lim, škodljiva mrčesna zalega itd.: vse to je treba odstraniti in uničiti, da se ne razmnožuje in hrani na sadjarjev račun. Poleg snaženja nam je pa sedaj tudi misliti na trebljenje sadnih dreves.

Drevo, ki je prepuščeno po sajenju samemu sebi, takorekoč zdivia. Treba ga je torej v prvi dobi obrezovati, da dobi pravilno obliko, ki je potrebna, da se obrani poškodbam po vetru in snegu; v poznejših letih pa je krone večkrat prerediti, t. j. iztrebiti, da lahko zrak, svetloba in toplota, ti prepotrebni činitelji vsake rasti uspešno vplivajo in razvoj dreves in sadja.

Tudi trebljenje se lahko vrši v času, ko narava miruje, torej od jeseni do zgodnje pomladi, nikakor pa ne v času, ko pride drevje v mezgo, ker tedaj rane počasi celijo. Pozneje, po leti pa se lahko drevje zopet trebi posebno v letih, ko nima sadu; v tem času rane še hitreje celijo in se tudi bolj vidi, kje so veje pregoste. Vendar imajo kmetovalci v zimskem času največ prilike z dobrim prevdankom red čiti in snažiti svoja sadna drevesa.

Katero vejo je torej odstraniti pri trebljenju? Pred vsem je izrezati suhe, nalomljene in bolehave veje. K tlom viseče veje

je prikrajšati pri tistih postranskih vejah, ki rastejo kviško, da dobi drevo po koncu rastočo obliko, ker le tedaj lahko solnce obseva zemljo in krono, kar je za dober razvoj drevja in sadja neobhodno potrebno. Veje, ki visijo do tal, ovirajo tudi promet.

Nadalje je vse veje, ki rastejo proti deblu in v krono, odstraniti, ker delajo preveliko goščavo.

Pri gostih vejah, torej takih, ki stojé preblizu vstric drugih in pri vejah, ki se križajo in drgajo ob druge, je iztrebiti slabejše in manj ugodno stoječe veje. Kjer se drga veja ob vejo, nastane rana, kamor se naseli rada krvava uš ali skoraj gotovo rak.

Pri drevesih, ki imajo enostransko razvito krono, je močnejše rastoči del primerno prerediti in prikrajšati, da se oblika zjednači in da je drevo proti vetru bolj odporno.

Koreninske izrastke in šibam podobne veje-vodenice, ki poganjajo iz debla in iz debelejših vej, je odstraniti. Vodenice pustimo le tam, kjer je treba izpolniti velik prazen prostor. V tem slučaju je pa vejo-vodenico malo prikrajšati, da se razraste in nastavi sčasoma listno in cvetno popje.

Nikakor pa se ne sme odrezavati oni kratki po vejah razvrščeni, z listnim in cvetnim popjem obloženi les. Veje, ki jih pri trebljenju menimo odstraniti, je odžagati ali odrezati tam, kjer pričenjajo in sicer tako, da se doseže kolikor mogoče mala rana. Da se ne prisadi trohnoha na rane, jih je ogladiti z ostrim nožem in namaziti pri mladem drevju z drevesnim voskom, pri starem pa s katranom. Kdor nima pri roki ne voska, ne katrana, naj rabi gosti drevesni belež iz apnenogalične raztopine, kravjeka in ilovice. Poleg primerne gnojenja je neobhodno potrebno, da snažimo in trebimo sadno drevje, če hočemo, da nam to da velik, lep, snažen in okusen sad, katerega je lahko vsak čas vnovčiti.

* * *

Sejanje tobaka v Sloveniji. Ljubljanska tobačna tovarna objavlja: Pripravlja se ustanovitev urada za tobakovo kulturo v Ptuj. Ako se izkaže veliko zanimanje na Dolenjskem, oz. v Belokrajini, uzpostavi se v Novem mestu tak urad. Tovarniško vodstvo upa, da se bo že početkom meseca februarja 1921. moglo pričeti s pripravljenjem sadilcev. V katerih okrajih, oz. v katerih občinah in selih se bo dopustilo sajenje tobaka, bo odvisno od števila prijavljenih sadilcev. Za začetek je dovoljeno saditi najmanj pet arov, to je 500 m², oz. 2000 sadik. Za Slovenijo je namenjena saditev velikolistnih ogrskih vrst. Te vrste dajo veliko žetev. Finejše vrste se bodo za sedaj gojile le za poskušnjo, da vidimo, ako bi pri nas uspevale. Pridelek tobaka velikolistnih vrst znaša na en hektar 1800 do 2000 kg. V dobrih letinah pa je pridelek preko 2000 kg na hektar. Odkupne cene za 1 kg oddanega tobaka znašajo po 24 K. Seveda se odkupna cena ravna po kakovosti blaga. Monopolna uprava je določila za Slovenijo v letu 1921. sledeče odkupne cene za 1 kg sirovega tobaka, in to: za izredno lep pridelek 56 K, za I. klaso 40 K, za II. klaso 24 K, za III. klaso 16 K, za IV. klaso 12 K, za odpadke vezane 8 K, in za nevezane odpadke 4 K. Tobak sme saditi le tisti, ki dobi dovoljenje in se s tem zaveže, da ves pridelek izroči državnemu monopolu, ki mu ga po določenih cenah odkupi. Glede rentabilitete bi bilo omeniti, da sedaj ni mogoče napraviti natančnega proračuna, ker so stroški za obdelovanje še neznan. Pri srednji letini pa bo znašal brutto dohodek enega hektarja zemlje okroglo 44.000 K, torej vsaj petkrat več kakor pri pšenici. Želeti bi bilo, da bi se naši kmetje tobakoreje poprijeli!

Tobačni nasadi v Sloveniji. Vodstvo tobačne tovarne v Ljubljani poroča, da vest, glasom katere je treba prijave za tobačne nasade za prihodnjo pomlad pošiljati upravi državnih monopolov do dne 31. januarja 1921, ni točna, v kolikor se tiče Slovenije. Ker se urad za tobakovo kulturo v Sloveniji še le

sedaj ustanavlja, se bodo prijave za gojenje tobaka sprejemale v mesecu februarju in še začetkom marca. Teh prijav pa ne bo treba pošiljati na Monopolno Upravo v Beograd, temveč potom županstev in finančne straže na odkupne urade v Sloveniji. Vse to se bo v podrobnostih še le objavilo.

Nov kredit državi v znesku dva in pol milijarde dinarjev je otvorila Narodna banka.

3000 vagonov pšenice se je doslej izvozilo iz države od kontingenta 15.000 vagonov, ki je bil določen za izvoz.

220 milijard dolarjev znaša, vštetiški mobilni kapital, ameriškano narodno premoženje.

Naročnikom ameriškanskih trt iz drž. trtnih nasadov na Štajerskem! Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru nas naproša objaviti, da presejajo dospelá naročila na ključé nad desetkrat razpoložljivo množino, vsled česar smejo posamezni naročniki računati k večjemu na dodelitev 500 komadov tega blaga. Ker pa s to naravnost malenkostno množino marsikom, ki si je namenil narediti večjo trtnico, ne bo ustrezno, so vsi naročniki, ki reflektujejo na ključé pod temi razmerami, naprošeni, da to navedenemu nadzorništvu z dopisnico takoj naznanijo! Naročnikov, katerih naročila niso bila opremljena s potrdilom občine, da rabijo ključé za vzgojo cepljenk za lastni vinograd, oziroma znanih trtničarjev, ki vzgajajo trte za nadaljno prodajo, se sploh pri razdelitvi trt ne bo moglo upoštevati.

Dopisi.

Mestni kino Ptuj. V soboto, dne 15. januarja ob 8. uri in v nedeljo, dne 16. januarja ob 5. in 8. uri „Comtesa Duddy“ v 4. dejanjih od Janeza Krätz in Jurija Jacobi. V glavni vlogi Pola Negri. Vstop za mladino dovoljen. K obilnemu obisku vabi ravnatelj Mihael Murko.

Ruski koncert v Ptuj. Skupina ruskih begunc-v je zapela 5. januarja v Ptuj pod vodstvom polkovnika Pograničnega nekaj veliko- in maloruskih pesmi. Umetniško zapete melanholične pesmi Velikorusov, pri katerih je težišče v besedah, napev pa le bolj nekaj spremljajočega, so učinkovale istotako, kakor preproste pa življenja polne, nekoliko prešerne pesmi Malorusov, pri katerih je glavno napev. Maloruske pesmi, po svojem bistvu sorodnejše z južno slovanskimi, so obilnim poslušalcem bolj ugajale in izzvale več nego navadno priznanje. Glavni namen tega večera se je dosegel: Ptujčani so občutili duh čiste ruske pesmi, blagajnik pa je pevcem izročil vstopnino, kakršna se v Ptuj še ni nabrala. Upamo, da dosežejo ti ruski begunci tudi drugod enak uspeh.

Ruski koncert. V kratkem se vrši koncert gojencev donskega kadetskega zbora iz Strnišča. Pele se bodo karakteristične pesmi donskih kozakov. Nato kozaški narodni ples. Dan koncerta bo javljen po lepakih.

Napeljava elektrike na progi Maribor, Ptuj in Varaždin. Kakor smo že poročali, se je sklenila v seji pripravljalnega odbora za dobavo elektrike dne 11. in 12. decembra p. l. v Varaždinu, ustanovitev delniške družbe v svrhu proizvodbe celokupnih električnih naprav v dravski dolini pod Mariborom do Varaždina. K tej delniški družbi morajo pristopiti s primerno delniško glavnicó okraji: Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Varaždin in Čakovac. Ptujski okrajni zastop je v svoji seji dne 13. januarja t. m. jednoglasno sklenil, da pristopi k temu garancijskemu sindikatu in, da jamči za pokritje delniške glavnice v znesku po 1.750.000 K. Ptujski okrajni zastop je s tem pokazal, da ima polno razumevanje za velevažno gospodarsko akcijo. Sedaj je podana podlaga za uresničenje velikih načrtov. Prepričani smo, da tudi vsi ostali okraji in prizadete mestne občine ne bodo dalje odlašale s svojim pristopom.

Kaj si zasluži hišni oskrbnik? Dolgo časa že prenašamo zanemarjenosti hišnega oskrbnika Majcena, kateremu se je po obratu l.

1918 podelila služba hišnega oskrbnika — v modernih poslopih Šeiblovih. Na dvorišču istega poslopja je takšen nered in nesnaga, da si bodo morale stranke kmalu postaviti most čez dvorišče, kadar gredo po vodo in v drvarnico. Opozarjamo g. Majcena, da naj bolj točno izvršuje svoje dolžnosti hišnega oskrbnika po pravilu hišnega reda — oziraje se na zdravstvene zadeve. Ako oskrbniku niso znana pravila, naj si jih nabavi in po pravilih hišnega reda izvršuje svoje dolžnosti.

Pojasnilo o zdravstvenem okrožju „mesto Ormož“ (k dopisu iz mestnega sosveta izza dne 9. t. m.) Da se ublaži eventualno nerazpoloženje prebivalstva napram centralnim zdravstvenim uradom radi dozdevne pristranosti glede oskrbi za javno zdravstvo, si usojam kot zdravstveni poročevalec za polit. okraj Ptujski podati sledeče pojasnilo. Koj po preobratu se je uvidelo, da je za mesto Ormož nepotrebno lastno zdravstveno okrožje, saj je bilo pod bivšo avstrijsko apravo ustanovljeno bolj iz nemško-nacijonalnih ozirov, nego vsled resnične potrebnosti. Torej se je predlagalo, da se opusti zdravstveno okrožje Ormož ter priklopi mesto enemu izmed sedanjih zdravstvenih okrožij, bodi okrožju okolica Ormož bodi okrožju Sv. Tomaž pri Ormožu. Razne ovire so onemogočile izvedbo predloga. Po preobratu je bilo od obeh imenovanih zdravstvenih okrožij zasedeno le zdravstveno okrožje Sv. Tomaž. Gospod okrožni zdravnik je obolel, moral se je podvreči težji očesni operaciji ter še do danes ni prav okreval. Kakor morda znano, se je po preobratu zelo razširjala epidemija osepnic v polit. okraju ptujskem. Primanjkovalo je zdravnikov na deželi (zdravstveno okrožje Ormož-okolica se je še-le leto pozneje zasedlo.) Zato se ni zdelo opravičeno, da se je zdravniku za mesto Ormož poverila naloga, da za časa obolenja gosp. tovariša opravlja posle za zdravstveno okrožje Sv. Tomaž. Toliko človekoljubja se vendar posedamo, da slovenskega zdravnika, ki je dolgo vrsto let služboval na deželi in konečno obolel, v znak zahvale ne posadimo kratkomalo na cesto, ko še ni rešeno penzijsko vprašanje okrožnih zdravnikov. Zdravstveno okrožje za mesto Ormož obstoja sicer na papirju, ne pa v istini. Toliko v pojasnilo, da se ne bode napačno tolmačil „ukus“ za javno zdravstvo na deželi. Niso mi sicer znani izdatki mesta Ptuj za zdravnika, zdi se pa, saj ako presojam „mastne“ stalne prejemke uradnih zdravnikov — celo onih, ki baje neupravičeno komulirajo službe in dohodke, da se obupni gmotni položaj mesta Ptuj ne bode posebno popravil z razbremenitvijo postojanke mestnega zdravnika. Ali se naj zares razširi velepomembni izrek o štedljivosti, da je treba pričeti štediti nele pri vžigalicah, temveč tudi pri zdravniških plačah. Dr. Vladimir Vrečko, okrajni zdravnik.

Ptujski „Sokol“ priredi na pustni terek plesni venček, h kateremu so tudi maske v kostumih dobrodošle in sicer v društvenem domu. Opozarjamo na to vsa tukajšnja društva v blagohotno ravnanje. Natančnejša obvestila še slede.

Občni zbor ptujskega Sokola se vrši v nedeljo dne 30. t. m. ob 14. uri v Narodnem domu in se natančnejši spored še objavi.

Središče. V našem do sedaj narodnem trgu imamo trgovca z lesom in svinjami, kateri ni posebno naklonjen našim slovenskim trgovcem, kakor kaže sledeči slučaj: Tvrdba „Petovia“ iz Ptuja je nastavila našega narodnega trgovca za nakupovanje kož, kar pa ni bilo po volji prej navedenemu, vsled česar je prigovarjal potniku tvrdbke „Petovia“, da naj temu „revežu“ odvzame nakupovanje kož, ker se ga bodo itak odgnalo in naj raje izroči to tukajšnji židovski tvrdbki F. Res je, da zaupnik tvrdbke „Petovia“ ni lastnik vile in ne vemo, iz katerega vzroka je g. D. proti našim narodnim trgovcem in s kakim namenom podpira naše židovstvo, vendar bi mu svetovali, da v prihodnje opusti take stvari, ker bi mu drugače prihodnjič temeljito izprašali njegovo trgovsko vest, kar bi mu mogoče ne bilo najbolj ljubo.

Iz Macedonije. Vsem čitateljem in čitate-

ljicam Vašega lista želimo vsi slovenski fantle, kateri se nahajamo v daljni Macedoniji, srečne in vesele božične praznike, kakor tudi veselo „novo leto“. Spomnite se tudi nas ob teh veselih praznikih, posebno Ve slovenska dekleta in spomnite se tudi Ve tolikokrat na nas, kakor mi na Vas in ostanite nam zveste do tedaj, da se povrnemo nazaj v domači kraj. Vas vse prisrčno pozdravljajo slovenski fantje orožniki: Podnarednik Rudolf Koren iz Hajdine, Orožnik Ivan Furek iz Zatoličja, Kaplora Ivan Jurjevič in Anton Havzer iz Prekmurja, Orožnik Ivan Rus iz Krapinskih toplic, vsi pri orožnikih 2 voda 7. čete I. Bat. II. Žand. brigade u Rostosu, Macedonija.

Mariborska pukovska okružna komanda je z odlokom z dne 28. decembra 1920, št. 1193 sledeče odredila: Vsi rezervni in črnovojniški oficirji in vojaški uradniki iz bivše avstro-ogrske in belgarske armade, kateri so naši državljani in kateri do sedaj še niso prosili za sprejem v skupno vojsko kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, se pozivljajo, da vložijo svoje tozadevne prošnje najpozneje do 1. februarja 1921 pri najbližnji pukovski okružni komandi, katera da v zadevi tudi vsa potrebna pojasnila.

Sv. Bolfenk na Kogu. Na Silvestrovo je priredilo tukajšnje bralno društvo „Lipa“ po dolgem času zopet gledališko predstavo, kateri je sledila prosta zabava v gostilni Rau. Večina starejših ljudi je šlo po gledališni igri domov, a ostali, posebno mladina se je pošteno zabavala. Nesreča je hotela, da se je domov grede zvršil uboj, katerega je izvršil sin zagrizenega klerikalca in župnikovega najboljšega prijatelja in somišljenika. Zato je g. župnik v nedeljo rohnel s prižnice, da je nesrečnega slučaja krivo bralno društvo, zabavni večer itd. Kot odgovor na njegovo smešno trditev, da je tega kriva veselica, mu odgovarjam sledeče: Ako bi stariši pustili, oziroma pošiljali svojo šoli odraslo mladino v izobraževalno društvo, da bi se tako privadili pošteni, koristni in zabavni človeški družbi, bi splohi do takih žalostnih slučajev uboja ne prišlo. To se pa vidi iz tega, da ta nesrečni fant ni bil član nobenega društva, prepuščen popolnoma sam sebi in pomanjkljivi odgoji starišev, kakor že omenjeno, ki so pristaši kmetske zveze. Pred kakimi 40 timi leti je bilo pri Bolfenku res tako, ako si šel zvečer čez Bolfenk in si se slučajno srečal s fanti in si rekel dober večer, si hitro dobil zaušnico in ako nisi rekel nič, isto tako, toda takratni bolfenski rodoljubi, posebno ko je prišel, danes že pokojni g. naduč. Slanc, so začeli težko in neprecenljivo delo za izobrazbo. Po zaslugi teh, posebno g. naduč. Slanca, kateri ni zapustil mladine po izstopu iz šole, se je ustanovilo bralno društvo „Lipa“, nabavili smo si oder za gledališčne igre, uredili lepo knjižnico, ustanovilo se je pevsko društvo, katerega so radi izbranega, krasnega petja visoko cenili tudi v drugih krajih. Tako so se pomaloma pri Bolfenku razmere ublažile, fantovska razsajanja so popolnoma izginila in Bolfenk je bil daleč na okrog znan kot kulturn in prijeten kraj. Prišla je nesrečna vojna. Z njo se je ukinilo delo čitalnice in tako je med tem časom zrasel mladi narod, kateri ni imel tiste sreče, da bi se lahko po izstopu šole dalje izobraževal. To vse so videli stari delavci na tem polju in so začeli z vsemi močmi, da se pomore med vojno zrasli mladini do poštene krajevne izobrazbe. Zato se je obnovila knjižnica, se prirejajo gledališčne predstave in zabavni večeri. Sicer to naš gospod župnik ve prav gotovo, toda hotel si je stresti jezo radi propale svoje stranke pri zadnjih volitvah. Svetujemo pa g. župniku, da naj rajši dela v občni blagor ter se naj drži verskih stvari, kakor se pa valja po razvalinah klerikalizma. Bolfenčan.

Politične vesti.

Dr. Ivan Tavčar je vsled bolezni, katera se mu je z vošnjami v Beograd še poslabša-

la, dne 10. t. m. s posebnim pismom na volilce odložil mandat. Na njegovo mesto pride prof. Jos. Reisner.

Kneževsko-nemške spletke. Planina na Notranjskem je po rapališki pogodbi prisojena Jugoslaviji. Knez Windischgraetz in od nje ga odvisni planinski nemčurji pa so v zvezi s karabinerji sklenili doseči nekak plebiscit prebivalstva za Italijo. Za 31. dec. so pozvali vse posestnike Planine v obč. pisarno in zahtevali, naj izjavijo, kam hočejo pripadati, ali pod Jugoslavijo ali pod Italijo. Seveda so soglasno podpisali za Jugoslavijo. Upamo, da bo naša vlada spletkam kneza Windischgraetza, čim zasede ozemlje, energično napravila konec.

Radićeva stranka je na posvetovanju, katerega se je udeležilo 47 strankinih poslancev, sklenila, da ne gre v ustavotvorno skupščino.

Zopetna seja konstituante. V sredo je bila prva seja konstituante po božičnih praznikih. Udeležile so se je vse stranke razen komunistov in Radićevcev. Predsednik se je v iskrenem nagovoru spominjal umrlega finančnega ministra Koste Stojanovića in povdarjal njegovo neumorno delo za državo.

V petek 14. januarja slavnostna otvoritev konstituante. Vlada je sestavila končni program za to sejo. Prestolni govor prečita regent Aleksander.

Izpopolnitev vlade. Ministrski predsednik Pašić se še vedno pogaja z muslimani in zemljoradniki, ki bi naj vstopili v vlado. Zemljoradniki izjavljajo, da bodo podpirali vlado pri njenem ustavnem delu, drugače pa hočeje imeti proste roke.

Italijani se umikajo z zasedenega ozemlja. Polagoma zapuščajo italijanski legionarji in redna vojska kraje, ki pripadejo Jugoslaviji. Naše čete prihajajo v te kraje. Ljudstvo naše čete iskreno pozdravlja kot svoje rešitelje.

Amerika se umika iz Evrope. Neurejene razmere v Evropi Amerikancev nič kaj ne vlečejo, da bi še dalje sodelovali pri ureditvi evropskih razmer. Amerikanci imajo sicer silo blaga, a evropski denar ne zaleže dosti. Zato krize tam in pri nas.

Neugoden gospodarski položaj v Avstriji. Avstrija tiska sicer vedno nove bankovce, a ti tudi vedno izgublajo svojo vrednost. V Curihu dajo za 100 avstrijskih kron še samo en frank. Nasproti pa raste vrednost našega denarja. Za 1000 dinarjev dobiš na Dunaju že 1860—1880 avstrijskih kron. Primanjkljaj v avstrijskem proračunu znaša nič manj nego 13 milijard avstrijskih kron.

Razno.

Nove poštno znamke pridejo v promet. S sklepom ministrstva za pošto in brzojav se bodo izročile prometu nove znamke, izdelane v Ameriki, dne 16. januarja. Nove znamke so visoke 25 mm, široke pa 21 mm ter imajo sliko kralja in regenta. Znamke za 2 pari so izdelane v rjavi barvi, za 5 par v zeleni, za 10 par v rdeči, za 15 v vijolčasti, za 20 par v temnosivi, za 25 par v modri, za 50 par v olivni, za 60 par v narančasti barvi. Znamke za en dinar so v narančasti barvi, za 2 dinarja v olivni, za 4 dinarje v temnozeleni, za 5 dinarjev v rožnati in za 10 dinarjev v rjavi barvi.

Znamke po 5 par so zmanjkale. Zato se smejo do preklica v notranjem prometu na tiskovinah uporabljati na polovico diagonalno prerezane 10-parske znamke in sicer na enem izvodu samo ena taka.

Nove poštno znamke, ki so naročene v Ameriki stopijo v promet 15. jan., sedanje bodo se smele porabljati še do 15. aprila.

Število finančnih stražnikov se bo v Sloveniji znatno pomnožilo.

Naredba o pokojninah bivših avstrijskih uradnikov v Jugoslaviji izide, kakor čujemo, te dni. Kakor znano, je mirovna pogodba z avstrijsko republiko določila samo, da je ta država odvezana dolžnosti plačevanja po-

kojnin uradnikom, ki postanejo naši državljani. K temu še treba dostaviti, da imajo naši Nemci opcijsko pravico za Avstrijo, ki s tem seveda prevzame tudi dolžnost plačila pokojnine. Jugoslavija po mirovni pogodbi ni dolžna prevzeti nobenih plačil za uradnike in oficirje starega režima. Vendar naša država obravnava to vprašanje z veliko liberalnostjo. Seveda ima tudi ta princip svoje meje. Kakor se čuje, prevzame Jugoslavija plačilo pokojnin za one, ki so bili vpokojeni pred prelomom in so naši državljani ter za njih vdove. Izjemoma se vdovam naše narodnosti da pokojnina, ako bivajo pri nas, če bi tudi po možeh postale Avstrijske. Ob prelomu aktivni, a od nas neprevzeti uradniki srbsko-hrvatsko-slovenske narodnosti, ki so naši državljani in niso vstopili drugam v službo, lahko prosijo pri nas za službo ali dobe našo pokojnino. Činovniki tuje narodnosti, ki so naši državljani, a od nas neprevzeti, redno ne dobe pokojnine. „Civilni“ uradniki morejo izjemoma izprositi milostno pokojnino, oficirji pa načeloma ne. Ta poslednja določba je zelo važna. Nje naravna posledica bo, da bodo ti činovniki in oficirji, če hočejo rešiti pokojnino vsaj v Avstriji, 15. januarja optirali za Avstrijo. Častniki naše narodnosti in državljanstva, vpokojeni od narodnih vlad, morajo še enkrat prositi za sprejem in se postopek obnovi. Država jih lahko uporabi v civilni službi. Tudi zavrženi častniki naše narodnosti in državljanstva se lahko zopet oglase za sprejem v civilno službo, eventualno za pokojnino.

Lastno mater zadodel. V St. Vidu nad Ljubljano je z bajonetom zabodel vojak Cirman svojo lastno mater vdovo mesarico. Kot vzrok se navaja zopetna omožitev mesarice-vdove.

Okrajno sodišče v Prevaljah. Za one slovenske dele koroške, ki so prisojeni naši državi, je v Prevaljah ustanovljeno lastno okrajno sodišče. Podrejeno bo mariborskemu okrožnemu sodišču.

Grozen potres v Južni Ameriki. V Ameriki v okolici mesti Buenos-Aires so imeli grozen potres, ki je zahteval 7000 človeških žrtev. Mnogo oseb je pa bilo poškodovanih.

Madžari ropajo v Prekmurju. Iz Prekmurja prihajajo neprestano poročila o madžarskih roparskih tolpah, ki ropajo in plenijo. Nedavno so našli neko žensko obešeno v gozdu pri vasi Gančani. Dognalo se je, da je bila v bližini umorjena in oropana, nato pa so jo roparji obesili na drevo, da bi vzbudil sum na samomor.

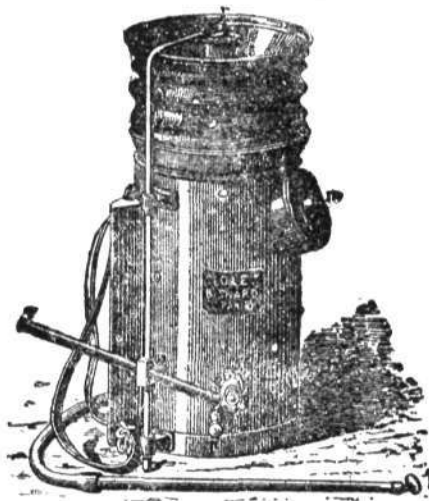
Na obroke je začela izplačevati svojim uradnikom plače avstrijska republika. Za mesec januar so dobili uradniki prvega le polovico mesečne plače. Med uradništvom je veliko razburjenje, ker slutijo, da je to začetek — plačilne nezmožnosti države.

Rudarska stavka je trajala od 17. dec. 1920 do 11. januarja 1921, torej 25 dni. Vsakdo si lahko na prstih izračuna, kako ogromno gospodarsko škodo pomeni za državo.

Velik hišni pes

se takoj proda. Naslov pove uprava lista.

Za vinogradnike!

BRIZGALKE

za peronosporo popravi po ceni za peronosporo popravi po ceni klepar A. Majcen, Ptuj, Hrvatski trg 1. tam se dobivajo tudi nove brizgalkе.

Od izvrstnega poznavalca Balkana, HERMANA WENDEL je pod naslovom

„Aus dem südslav. Risorgimento“

izšla knjiga, katera sme gotovo računati na splošno zanimanje. Cena ca. 50 K. Naročila sprejema knjigarna W. BLANKE, PTUJ.

Dva viničarja

z več delavskimi močmi se takoj sprejmeta. Kje, pove uprava lista.

Redni občni zbor

za pretečeno leto 1920 sklicuje načelstvo
Tvorne čevljarske zadruga v Ptuj

za dan 24. januarja 1921 v zadržno delavnico, Na Skritem št. 1, ob 9. uri predpoldan, s sledečim dnevnim redom:

1. Prečitanje zapisnika.
2. Potrdilo računskega sklepa za leto 1920.
3. Razpolaganje z dobičkom.
4. Izprememba pravil.
5. Nastavljenje uradništva in vstop in izstop članov.
6. Volitev zadržnega odbora in nadzorovalnega sveta.
7. Predlogi.

Vsi člani se vabijo k točnemu obisku. Načelstvo.

KOTLE

za žganje kuhati in perilo

od 30 do 500 litrov se izdelujejo pri tvrdki Horvat in Peške, Ptuj, Vošnjakova ulica št. 11.

Kovaški učenec

pošten in priden se sprejme pri g. Janezu Spolenaku, kovaški mojster na Bregu pri Ptuj.

Stavbinska družba Treo & drugi
se priporoča.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj
kupuje svinjske kože

po najvišjih cenah. Sprejmejo se v tovarni na Bregu, pri usnarju g. Francu Potočniku, Minoritski trg šte. 3 in v trgovini Josipa Piricha, Hrvatski trg.

Sprejemem takoj treznega, dobro izvežbanega, samskega

kočjaža

za gosposke konje pri dobrem plačilu in prostem stanovanju. Ponudbe s prepisi spričeval in navedbo referenc na tovarno usnja ALEKS PODVINEC, Radeče pri Zidanem mostu.

Stare in nove

pisalne stroje

se dobi zelo po ceni v prvi specialni trgovini s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami. Zastopstvo pisalnega stroja „Kontinental“ Edv. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100 interurban. Zahtevajte ponudbo!

Hinko Christof
javni uradnik
Mara Christof, roj. Kegl
poročena.
Ljubljana 17. januarja 1921 Ptuj

Krojaški učenec

priden in pošten 15—16 let star se takoj sprejme pri g. Adamu Novaku, kroj. mojstru v Ptuj.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95,000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celoveu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih. Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.